

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA
DISCRIMINĂRII**
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 353
din 26.05.2008

Dosar nr: 101/2007

Petiția nr: 2520 din data de 12.02.2008.

I .Petent: Asociația 1 iunie 2001 și Centrul de pregătire pentru o viață independentă în limbaj mimico/gestual cu sediul ales în Buzău, str. Horticolei, nr.56, et.1, jud. Buzău.

II.2. Numele și reședința reclamatului

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse cu sediul în București , str. Dem. I. Dobrescu ,nr. 2-4, sect. 1.

Televiziunea Română, București, Calea Dorobanți nr. 191, ,sect.1.

Consiliul Național al Audiovizualului, București, Bd. Libertății, nr. 14, sect. 5.

Ministerul Culturii și Cultelor, București, Șos. Kiseleff, nr. 30, sect. 1.

Autoritatea Națională pentru persoanele cu Handicap, București, str.Calea Victoriei nr. 194. sect.1.

Obiect:

Marginalizarea și excluderea tinerilor cu deficit de auz și comunicare .

III. Procedura de citare.

Prin emiterea citațiilor:

1. cu nr. 4478-4480/ 20 03 2008, pentru data de 10.04.2008

2. cu nr. 5490-5492/10.04.2008 pentru data de 15.04 2008,

au fost îndeplinite cerințele citării față de Consiliul Național al Audiovizualului, Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse , Televiziunea Română , Ministerul Culturii și Cultelor, Autoritatea Națională pentru persoanele cu Handicap și Asociația 1 iunie 2001.

La termenele fixate nu s-a prezentat Televiziunea Română, Ministerul Culturii și Cultelor, Autoritatea Națională pentru persoanele cu Handicap.

IV. Susținerile părților

A. Petenții, Asociația 1 iunie 2001 și Centrul de pregătire pentru o viață independentă în limbaj mimico/gestual , sesizează consiliul cu privire la următoarele aspecte:

1. Tinerii cu deficit de auz și comunicare educați prin învățământul special

marginalizați și excluși din societate ca urmare a imposibilității accesării informațiilor de interes public.

2. Datorită acestei situații, tinerii cu deficit de auz și comunicare sunt discriminați informațional.

3. În dorința de a contracara efectele acestei situații petenții propun implicarea tuturor instituțiilor statului în susținerea unei campanii de promovare a limbajului mimico-gestual sub denumirea :”Acces pentru toți-Comunicarea factor important de incluziune socială și excluderea marginalizării”

B. Consiliul Național al Audiovizualului, prin adresa nr. 3765/04.03.2008, a precizat următoarele:

1. La sediul CNA au avut loc întrevederi cu reprezentanții televiziunii publice în urma cărora s-au dat asigurări că problematica din memoriul petenților va fi pusă în discuția Colegiului director al TVR.

2. CNA a transmis TVR o scrisoare prin care solicită un răspuns din partea conducerii TVR.

C. Ministerul Culturii și Cultelor, prin adresa nr. 1160/21.03.2008, a precizat următoarele:

1. Consideră oportună și necesară lansarea proiectului destinat promovării limbajului mimico-gestual.

2. Nu poate da curs solicitării în speță din cauza lipsei detaliilor referitoare la instituțiile responsabile și la măsurile concrete de punere în aplicare a proiectului.

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse , Televiziunea Publică Română ,și Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap nu au formulat puncte de vedere.

V. In drept.

Având în vedere:

Constituția României, art.31:

(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, la art.2 ali.1 stabilește : Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap.

Art. 3. - Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la baza următoarele principii:

- a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului;
- b) prevenirea și combaterea discriminării;
- c) egalizarea șanselor;
- d) egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;
- e) solidaritatea socială;

- f) responsabilizarea comunitatii;
- g) subsidiaritatea;
- h) adaptarea societatii la persoana cu handicap;
- i) interesul persoanei cu handicap;
- j) abordarea integrata;
- k) parteneriatul;
- l) libertatea optiunii si controlul sau decizia asupra propriei vieti, a serviciilor si formelor de suport de care beneficiaza;
- m) abordarea centrata pe persoana in furnizarea de servicii;
- n) protectie impotriva neglijarii si abuzului;
- o) alegerea alternativei celei mai putin restrictive in determinarea sprijinului si asistentei necesare;
- p) integrarea si incluziunea sociala a persoanelor cu handicap, cu drepturi si obligatii egale ca toti ceilalti membri ai societatii.

Art. 4. - Autoritatile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentantii societatii civile, precum si persoanele fizice si juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligatia sa promoveze, sa respecte si sa garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite in concordanta cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptata la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificata prin Legea nr. 74/1999, precum si cu celelalte acte interne si internationale in materie la care Romania este parte.

Art. 5. - In intelesul prezentei legi, termenii si expresiile folosite au urmatoarele semnificatii:

1. acces neingradit al persoanei cu handicap - accesul fara limitari sau restrictii la mediul fizic, informational si comunicational;
2. accesibilitate - ansamblul de masuri si lucrari de adaptare a mediului fizic, precum si a mediului informational si comunicational conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esential de exercitare a drepturilor si de indeplinire a obligatiilor persoanelor cu handicap in societate;

Art. 6. - Persoanele cu handicap beneficiaza de drepturi la:

- a) ocrotirea sanatatii prevenire, tratament si recuperare;
- b) educatie si formare profesionala;
- c) ocuparea si adaptarea locului de munca, orientare si reconversie profesionala;
- d) asistenta sociala, respectiv servicii sociale si prestatii sociale;
- e) locuinta, amenajarea mediului de viata personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informational si comunicational;
- f) petrecerea timpului liber, acces la cultura, sport, turism;
- g) asistenta juridica;
- h) facilitati fiscale;
- i) evaluare si reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedepasabile de catre membrii comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani.

Art. 6. - Persoanele cu handicap beneficiaza de drepturi la:

- a) ocrotirea sanatatii - prevenire, tratament si recuperare;
- b) educatie si formare profesionala;
- c) ocuparea si adaptarea locului de munca, orientare si reconversie profesionala;
- d) asistenta sociala, respectiv servicii sociale si prestatii sociale;
- e) locuinta, amenajarea mediului de viata personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informational si comunicational;
- f) petrecerea timpului liber, acces la cultura, sport, turism;

- g) asistenta juridica;
- h) facilitati fiscale;
- i) evaluare si reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedepasabile de catre membrii comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani.

Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induce distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să

analizeze în ce măsură aspectele ridicate de petenți sunt de natură discriminatorie sau sunt induse distincții care au efect discriminatoriu, astfel cum este prevăzut în art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată.

Reținând în acest sens definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 trebuie constatată o deosebire, excludere, restricție sau preferință. Sub aspectul circumstanței concretizate într-un tratament diferit, care întrunește elementul constitutiv al art.2 alin.1, generic deosebire, restricție, excludere, preferință, și care față de obiectul dedus solutionării trebuie să fie materializat, Colegiul Director reține din înscrisurile depuse la dosar că, în speță, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap. Acest act normativ a creat cadrul legal necesar eliminării marginalizării și excluderii persoanelor cu deficit de auz și comunicare din societate precum și instituirea unor obligații în sarcina autorităților și instituțiilor publice de a asigura neîngrădit accesul și al acestei categorii sociale, la mediul fizic, informațional și comunicațional.

Colegiul director i-a act de somarea SOCIETĂȚII ROMÂNE DE TELEVIZIUNE de către Consiliul Național al Audiovizualului, conform căreia:

„Întrunit în ședință publică în ziua de 08 aprilie 2008, Consiliul Național al Audiovizualului s-a autosesizat și a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare referitor la asigurarea și respectarea dreptului la informare al persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire în cadrul programelor audiovizuale difuzate de posturile Societății Române de Televiziune.

În urma analizării raportului de monitorizare, membrii Consiliului au constatat că posturile Societății Române de Televiziune nu au respectat prevederile art. 3 alin. (1) din Legea Audiovizualului nr. 504/2002 cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor invocate, prin difuzarea și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului, cu respectarea libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului.

Prevederile art. 3 alin. (1) din Legea 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, instituie în sarcina celor două societăți menționate obligația de a asigura, prin întreaga lor activitate, pluralismul, libera exprimare a ideilor și opiniilor, libera comunicare a informațiilor, precum și informarea corectă a opiniei publice.

Membrii Consiliului au constatat că, în cadrul programelor difuzate de posturile SRTV, publicul reprezentat de persoanele cu deficiențe de auz și vorbire nu beneficiază de dreptul la informare, educație sau cultură prin intermediul comunicării audiovizuale, deoarece radiodifuzorul nu asigură subtitrarea sau interpretarea în limbaj mimico-gestual a informațiilor difuzate, fapt ce contravine drepturilor fundamentale ale omului, privând persoanele cu handicap de drepturile acordate în scopul integrării și incluziunii sociale a acestora.

Astfel, în urma monitorizării programelor difuzate de Societatea Română de Televiziune s-a constatat că singurele emisiuni care sunt accesibile și pot fi urmărite de persoanele cu deficiențe de auz și vorbire sunt emisiunile "Oameni ca

noi”, difuzate de postul TVR 1, în fiecare miercuri, începând cu ora 15.30, în cadrul cărora sunt prezentate reportaje pentru și despre oameni deosebiți cu nevoi speciale (oameni cu dizabilități), și emisiunile de știri “Jurnalul TVR” de la ora 16.00, difuzate în zilele de luni, marți, miercuri și vineri, emisiuni transmise de TVR 1 la ora 14.00, preluate de TVR 2 și accesibile persoanelor hipoacuzice prin citirea paginii de teletext a TVR.

Consiliul apreciază că, în această situație, dreptul la informare a persoanelor cu dizabilități nu este asigurat pe deplin, întrucât, emisiunile “Oameni ca noi” difuzate de TVR 1 care au ca subiect și sunt dedicate exclusiv persoanelor cu dizabilități nu conțin știri, iar știrile transmise în cadrul Jurnalului TVR 1 de la ora 14.00, conțin informații despre fapte și evenimente petrecute în ziua respectivă doar până la acea oră.

Membrii Consiliului dezaprobă faptul că, în ciuda demersurilor repetate pe care le-au făcut pe lângă reprezentanții legali ai radiodifuzorului, începând încă din anul 2005, precum și a promisiunilor făcute de aceștia, Societatea Română de Televiziune nu a înțeles să asigure mijloacele tehnice și de personal necesare, astfel încât persoanele cu deficiențe de auz și vorbire să aibă acces la programele televiziunii publice, fără discriminare.

Având în vedere aceste aspecte, în temeiul dispozițiilor art. 91 alin. (1) și (2), cu respectarea prevederilor art. 15 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național al Audiovizualului decide adresarea unei somații publice Societății Române de Televiziune, și dispune intrarea de îndată în legalitate.”

Deasemenea, Colegiul director, ține seama de principiile care trebuie să guverneze activitatea de incluziune socială a acestei categorii sociale și anume :

Accesibilitate

Ansamblul de masuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informational și comunicational conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap în societate

♦ Adaptare

Procesul de transformare a mediului fizic și informational, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor cu handicap

♦ Acreditare

Procesul prin care furnizorul de servicii sociale își demonstrează propria capacitate funcțională, organizațională și administrativă în acordarea serviciilor sociale, cu condiția respectării standardelor de calitate în vigoare, iar statul recunoaște competența acestuia de a acorda servicii sociale

♦ Incluziune socială

Setul de masuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției

♦ Incluziune socială
Setul de masuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale

Pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, aceasta, trebuie să îndeplinească, cumulativ ,mai multe condiții :

1.Existența unui tratament diferențiat, manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile).

În cauza de față categoria socială, formată din persoanele cu deficit de auz și comunicare, a fost supusă unui tratament diferențiat, prin omisiune de către Societatea Română de Televiziune, în urma căruia această categorie a fost exclusă de la accesul la informație și comunicare.

2.Existența unui criteriu de discriminare, potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Colegiul director identifică criteriul în baza căruia, respectiva categorie socială, a fost exclusă de la accesul la informație și comunicare și anume "deficitul de auz și comunicare".

3.Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare;

În opinia Colegiului director neaplicarea prevederilor Legii nr. 448/2006, referitoare la adaptarea și accesibilitatea programelor Societății Române de Televiziune la nevoile persoanelor cu deficit de auz și comunicare, are caracter discriminator și nu este justificată obiectiv de un scop legitim.

4.Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

Este lipsit de echivoc faptul că neadaptarea principalelor programe ale Societății Române de Televiziune la nevoile persoanelor cu deficit de auz și comunicare a avut ca efect înlăturarea folosinței și exercițiul dreptului constituțional de acces la orice informație de interes public al acestei categorii de persoane.

Având în vedere considerentele reținute de Colegiul Director, în temeiul art. 20 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Neadaptarea principalelor emisiuni difuzate de TVR1 și TVR 2 la nevoile persoanelor cu deficit de auz și comunicare constituie discriminare conform prevederilor art 2. alin.1 și 3, coroborat cu prevederile art.1 alin.2 lit.c și art.10 lit. h din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
2. Aplică sancțiunea contravențională „avertisment” Societății Române de Televiziune cu sediul în București, Calea Dorobanți nr. 191, ,sect.1.
3. Recomandă Societății Române de Televiziune adoptarea măsurilor necesare în vederea accesului persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire la principalele emisiuni produse și difuzate de TVR 1 și TVR 2.
4. Monitorizează activitatea Societății Române de Televiziune, pe o perioadă de 6 luni, asupra măsurilor dispuse în vederea accesului persoanelor cu

deficiențe de auz și vorbire la principalele emisiuni produse și difuzate de TVR 1 și TVR 2.

5. Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal părților.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal, potrivit Legii nr.554/2004 privind contenciosul administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC

DEZIDERIU GERGELY

HALLER ISTVAN

IONIȚĂ GHEORGHE

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU

PANFILE ANAMARIA

TRUINEA ROXANA PAULA

Data redactării 03. 06. 2008

